

			Oplegnotitie
Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
8.	Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing		Dhr. H. Beenakker
Dagelijks Bestuur	Algemeen bestuur	Samensteller	
30 november 2023	21 december 2023	Dhr. D. van Zanten	
Korte inhoud			
<p>Inleiding De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) neemt sinds midden 2022 deel aan de voorbereiding van het project Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing, een gezamenlijk project met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), Veiligheidsregio Noord-Oost-Gelderland (VNOG) en de provincie Gelderland. Streven is om een herziene en versnelde aanpak van dit project door te voeren. Dit brengt echter kosten met zich mee, waar elke veiligheidsregio naar rato aan bijdraagt. Bijgaand voorstel richt zich op deelname van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid aan de Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing volgens de versnelde 2-sporenaanpak zoals beschreven in het Herzien plan van aanpak Natuurbrandbeheersing (Bijlage 1).</p> <p>Proces tot nu toe Gezien de toenemende risico's op natuurbrand en de urgentie van een aanpak daarvan, zijn VGGM en VNOG met de Provincie de 'Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing' gestart. Hieronder een korte tijdslijn:</p> <p><u>2017:</u> Op 23 augustus 2017 hebben de besturen van de provincie Gelderland en de veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) en Gelderland Midden (VGGM) een intentieverklaring ondertekend om te komen tot een Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Deze aanpak heeft als doel de kans op onbeheersbare natuurbranden en de effecten ervan op termijn te verkleinen.</p> <p><u>2019:</u> In 2019 startte formeel de Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing (afgeleid van de landelijke handreiking Gebiedsgerichte Aanpak Natuurbrandbeheersing van Brandweer Nederland). Dat gebeurde op basis van een Plan van Aanpak, vastgesteld door de algemene besturen van VGGM en VNOG. VRGZ nam hier nog niet aan deel.</p> <p><u>2022:</u> Omdat onvoldoende vooruitgang geboekt werd met deze aanpak, heeft de Provinciale Commissie (gedeputeerde, gebiedsburgemeesters en directeuren Veiligheidsregio's) in april 2022 ingestemd met het voorstel om de opzet van het project te wijzigen. Doel daarvan is om sneller meer fysieke resultaten te boeken en meer bestuurlijke regie te organiseren.</p> <p>Op 20 oktober 2022 is tijdens een bestuurlijk overleg tussen Gedeputeerde Staten (de Commissaris van de Koning en Gedeputeerde Natuur), de betrokken (loco) burgemeesters en de drie directeuren veiligheidsregio's de urgentie voor de herziene Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing uitgesproken. Afsproken is om de herziene aanpak provincie Gelderland breed uit te voeren. Om die reden is de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) gevraagd aan te sluiten bij het project, waar VRGZ positief op heeft gereageerd.</p>			

Doelstelling

De Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing heeft als doel de kans op onbeheersbare natuurbranden en de effecten ervan op termijn te verkleinen.

Belangrijk doel van een herziene aanpak is de verbetering en versnelling van de aanpak van de gebiedsgerichte natuurbrandbeheersing.

Voorstel

Gezien de klimaatontwikkeling, de toename van het natuurbrandrisico en de mogelijk grote maatschappelijke impact, plus de ervaringen tot nu toe binnen de eerdere gebiedsgerichte aanpak, is de urgentie hoog om maatregelen voor beheersing van natuurbrand te nemen. In het herziene plan van aanpak is gekozen voor twee sporen: de regie voor spoor één, risicovolle objecten in het natuurgebied, komt te liggen bij de gemeenten; en voor spoor twee, natuurbrandpreventieplan natuurgebieden en infratracés, bij de provincie. In de twee-sporenaanpak hebben de veiligheidsregio's een belangrijke advies- en aanjaagfunctie.

De gebiedsgerichte aanpak richt zich in Gelderland-Zuid op de natuurgebieden rondom Wijchen, Nijmegen, Heumen en Berg en Dal. Dit gebied kenmerkt zich, naast zijn ecologische waarde, door een intensief gecombineerd gebruik van de functies recreatie, zorg en wonen & werken. Uit de inventarisatie blijkt dat de functiedichtheid hier zeer hoog is.

Met de doorstart wordt beoogd een versnelling te realiseren in de gebiedsgerichte aanpak. Het belang van een versnelling op dit dossier wordt nog eens benadrukt door de in 2022 gepubliceerde nieuwe Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid (september 2022). In deze analyse is het natuurbrandscenario opgeschaald van waarschijnlijk naar zeer waarschijnlijk en de impact van natuurbranden naar een niveau van ernstig naar tegen zeer ernstig aan. In oktober 2023 schetste het KNMI nog nieuwe klimaatscenario's die voor hitte en droogte nog minder rooskleurig zijn.

Ook het Veiligheidsberaad onderstreept het belang van de aanpak van natuurbrandbeheersing. De aanpak onderschrijft ook het belang ervan dat de verschillende betrokken bestuurslagen binnen de provincie Gelderland meer de regie nemen over die functies waarop zij invloed kunnen uitoefenen. Deze beïnvloeding is belangrijk omdat vooralsnog regelgeving ontbreekt om maatregelen voor natuurbrandbeheersing te treffen.

Toelichting 2-sporenaanpak

Spoor 1 richt zich op risicovolle objecten in de natuurgebieden. Het bestaat uit een lokale, objectgerichte aanpak, gericht op recreatieondernemingen, zorginstellingen of houders van een vitaal object. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een brandveilige terreininrichting, ontruimingsplannen, communicatie en gedragsmaatregelen, bereikbaarheid voor hulpverlening en een risicogerichte benadering voor vitale objecten.

Spoor 2 richt zich op een natuurbrandpreventieplan voor natuurgebieden en infratracés; de regie daarvoor ligt bij de provincie. Er is een breed gedragen, integraal natuurbrandpreventieplan nodig voor de natuurgebieden Veluwe, Achterhoek en het Rijk van Nijmegen. In dit plan moeten natuurbrandbeheersingsmaatregelen en afspraken voor de realisatie zijn opgenomen die vervolgens terugkomen in de onderscheiden natuurbeheerplannen van de natuurterreineigenaren.

Inrichting project

Voor de overkoepelende regievoering op de gebiedsgerichte aanpak van beide sporen in de drie veiligheidsregio's is een interregionale projectgroep opgericht. Deze projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers uit de provincie Gelderland en de drie veiligheidsregio's. Ook wordt een tijdelijke werkgroep ingericht. Deze heeft betrekking op de uitvoering van de projectfase spoor 1. Hierdoor wordt de projectfase teruggebracht naar twee jaar in plaats van tien tot twaalf jaar wanneer met de huidige capaciteit gewerkt zou moeten worden.

De betrokken gemeenten hebben een belangrijke rol in deze aanpak. Daarmee kunnen zij hun regiefunctie invullen en gebruik maken van een bestaande aanpak, waarbij ruimte is voor individuele wensen en werkwijzen. Samen met de projectleiding moeten plannen van aanpak opgesteld worden.

Het implementatieplan voor de projectfase wordt vormgegeven op basis van de inrichting en financiering van de interregionale werkgroep en de gemeentelijke plannen van aanpak. Samen met de individuele gemeenten zal de prioritering worden vastgesteld en de uitvoering vormgegeven worden. De projectleiding zal gezamenlijk met de voorzitters van de gemeentelijke regiegroepen

zorgen voor periodieke verantwoording naar de colleges van B&W. Daarnaast zal interregionaal periodiek verantwoording worden afgelegd aan de Algemene Besturen van de Veiligheidsregio's.

Kosten VRGZ

Om deze projectorganisatie te kunnen financieren is een totaal projectbudget nodig van € 1,5 miljoen (750.000 in 2024 en 750.000 in 2025). Op basis van de geïnventariseerde objecten/locaties en de hierop begrote capaciteitsanalyse is een verhouding bepaald tussen de drie veiligheidsregio's in benodigde capaciteit, vertaald naar kosten. Voor het beschikbaar stellen van de middelen en het bijdragen in inspanningen betekent dat het volgende:

Totale kosten € 1.500.000	Inbreng		Verdeling		
			52%	30%	18%
	<i>Cofinanciering</i>	<i>Veiligheidsregio</i>	<i>VNOG</i>	<i>VGGM</i>	<i>VRGZ</i>
Zonder cofinanciering			780.000	450.000	270.000

Incidentele meerkosten VRGZ

Voor spoor 1 is in de projectfase incidentele adviescapaciteit van de brandweer noodzakelijk, geraamd op € 270.000 in totaal voor 2024 en 2025 (€ 135.000 per jaar). Dit is het bedrag wanneer het project geen cofinanciering verkrijgt van andere partijen.

Aanvragen voor cofinanciering in proces

De aanvragen voor cofinanciering worden momenteel uitgezet. De voorzitters van de drie betreffende veiligheidsregio's hebben de provincie Gelderland verzocht om voor € 700.000 bij te dragen in de cofinanciering van spoor 1 en hebben de ministeries LNV en J&V gevraagd om bij te dragen aan 1) de cofinancieringskosten van de vorming interregionale projectgroep en 2) aan investeringskosten van 4 miljoen voor de aanleg van 150 pompputten ter bescherming in natuurgebieden.

Wanneer gedurende de projectperiode cofinanciering wordt toegezegd, wordt dit in mindering gebracht op de nu genoemde bedragen conform de interregionale verdeelsleutel voor het project.

De dekking voor maximaal € 135.000 (zonder cofinanciering) wordt voor 2024 gevonden in de eigen middelen.

Structurele kosten beheerfase

In de beheerfase blijft extra capaciteit nodig om het project te borgen en blijvend te kunnen adviseren. Voor de advisering op het gebied van risicobeheersing en de operationele voorbereiding is de capaciteit geraamd op 1 fte (ca €100.000). Het verzoek tot uitbreiding van de capaciteit met 1 fte ten behoeve van dit project is opgenomen in de Kaderbrief 2025. Bij bestuurlijke instemming met dit voorstel wordt de uitzetting opgenomen in de conceptbegroting 2025.

Beslispunten/vraag

1. Instemmen met deelname aan het project gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing.

Bijlage

8a. Herzien plan van aanpak Natuurbrandbeheersing Gelderland.